

EDİTÖRDEN...

Saygıdeğer Okuyucular,

Kaşgarlı Mahmud'un Türklük Bilimi çalışmalarını başlattığı günden bu yana bu alanda hatırı sayılır bir külliyatın oluştuğu açıktır. Uzun, köklü bir tarih ve geniş bir coğrafyadan beslenerek bu günlere gelen Türklük Bilimi Araştırmaları, geleneğinde olduğu gibi bugün de azımsanamayacak derecede ürün ortaya çıkarmaktadır. Araştırmalar ve ortaya çıkan ürünler bu alanda faaliyet gösteren pek çok yayın merkezinin oluşmasına da vesile olmuştur.

TÜRÜK -Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi-, iki temel amaç doğrultusunda yayın hayatına başlayan hakemli bir dergidir. Birinci amacımız, Türklük Bilimi alanında yapılacak çalışmaların bilim camiasıyla paylaşılmasına vesile olarak Türklük Bilimi Araştırmalarına katkı sağlamaktır. İkinci amacımız ise yayının hayatımızdaki bir eksikliği gidermek ve bu yolla araştırmacıların yapacakları alan çalışmalarını daha somut ve daha anlaşılır bir şekilde yayına dönüştürmelerine yardımcı olmaktır. TÜRÜK, dil, edebiyat ve halkbilimi çalışmalarında ilk kez ses ve görüntü kayıt sisteminin kullanılmasına imkân sağlayacak olan yeni bir sistemle, hem bu güne kadar yayınlanan hem de bu günden sonra yayın hayatına girecek olan bütün e-dergiler için bir örnek teşkil edecek, yayıncılık hayatımızda yeni bir dönem başlatacaktır. TÜRÜK dergisinde uygulanacak bu sistem, bir süre sonra ses ve görüntülerden oluşan yeni arşivleri ortaya çıkaracaktır. Belki ileride bu verilere dayanılarak dijital kültür ansiklopedileri, dijital kitap çalışmaları, dijital ders notları, tezler vücuda getirilecektir.

Kuruluş ilhamını Kaşgarlı Mahmud'un başlattığı hareketten alan **Türük** dergisi, adını -sekizinci yüzyıl bengü taşlarında geçen ve **tVr-**: “dermek, toplamak” kökünden “derlenmiş toplanmış” anlamı ve şekliyle türemiş olan- **türük/türk** kelimesinden almıştır. Dergi yönetimi, bu anlam alanını esas alarak **Türük** kelimesini yayıncılık faaliyetinin adı olarak belirlemiştir. Uzun zamandır alt yapısını oluşturmaya çalıştığımız **TÜRÜK** Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisinin kuruluş aşamasını tamamlamış ve bugün dergimizin ilk sayısını siz değerli bilim adamlarının takdirine sunmuş bulunmaktayız.

Yayınlanan bu ilk sayıda da göreceğiniz üzere dergimizde sadece Anadolu sahasında yapılan çalışmalara değil, Türk dünyasının farklı coğrafyalarında araştırmalar yapan kıymetli Türklük bilimcilerin çalışmalarına da yer verilecektir. Bu çalışmalarda farklı Türk lehçelerinde yazılmış makaleleri Türkiye Türkçesine aktarmadan kendi lehçesinde olduğu gibi yayımlamak temel prensiplerimizden biri olacaktır. Bu vesileyle

araştırmacılar Türklük biliminin meselelerine farklı açılardan yaklaşımları da görebilecek ve aynı zamanda farklı lehçelerin ifade biçimlerine de zaman içinde aşına olabilecektir.

Türük dergisinin bu ilk sayısında, alanla ilgili yapılmış özgün çalışmaları sizler için şu şekilde özetleyebiliriz:

Zikri Turan'ın makalesinde, standart Türkçede dikkat ve gözlem eksikliğinden kaynaklanan yanlışları ağızlardan tanıklar göstererek morfofonetik ve morfofonemik karşılık düzeninin yani telaffuz edilen ve kastedilen işlevler arasındaki ilişkiden hareketle zaman eki ile ilgili tespit ve eleştirileri yer almaktadır. **Nevzat Özkan**'ın Karamanlı Türkçesi ile ilişkili olarak Orta Anadolu ağızlarının ses bilgisi üzerine yaptığı karşılaştırmalı araştırmanın sonuçlarını, **Nedim Bakırcı** ve **Hüseyin Kürşat Türkan**'ın “Tekke ve Zaviyelerin Balkanlar'daki Rolü ve Önemi” başlıklı yazılarında, Ahmet Yesevi'nin öğrencilerinin Türk tasavvuf yolundaki çalışmalarının Anadolu ve Balkanlardaki durumunu ve izlerini görmekteyiz.

Serdar Uğurlu'nun makalesinde ise halkbilimi ürünlerinin tespit ve tanıtımından hareketle yayıncılık hayatımızda göze çarpan eksikler ve bu alanda yapılabilecekler için öneriler yer alırken; **Erol Eroğlu** ve **Yavuz Köktan**, geleneksel Türk el sanatlarından biri olarak gösterilen süpürge ve süpürgeciliğin Sakarya'daki geçmişi ve günümüzdeki durumuna dikkat çekmiştir. İlk sayımızda yayınladığımız diğer bir çalışmada **Caştigin Turgunbayer**, “Kırgızistan ve Kırgızlar İle İlgili Türkçe Akademik Çalışmalar Bibliyografyası” başlığı altında Kırgızistan ve Kırgızlar ile ilgili bugüne kadar yapılmış çalışmaları; çalışma sahibi, çalışma tarihi ve çalışmanın yayınlandığı yayın organını da vererek bu alanda oluşturulan arşivi gözler önüne sermiştir.

Rahimjon Yusupov tarafından Özbek Türkçesiyle kaleme alınan “Özbekistan'da Nüfusun Sorunları Araştırması” başlıklı çalışmada ise Türkolojinin çalışma alanlarından bir olarak kabul edilen demografik yapı, Özbekistan örneğinde ele alınmış ve Özbekistan ile ilgili demografik yapı tarihi süreçte tarihi yorumlama sistemiyle işlenmiştir. **Erdem Uçar**, “Altun Yaruk Sudur Üzerine Yapılan Çalışmalar Hakkında Açıklamalı Bir Kaynakça Denemesi” başlıklı çalışmasında, bir taraftan Altun Yaruk'un nüshalarının nerelerde bulunduğu ve niteliklerine dair bilgiler verirken diğer taraftan bu eser üzerinde bugüne kadar yapılmış çalışmaları tanıtmaktadır.

Şaban Doğan ve **Uluhan Özalan**'ın birlikte yaptıkları çalışmada ise eski Uygurca metinlerde geçen tetir cevher fiilinin kullanımını ve özelliklerinden bahsedilmiştir. **Halil İbrahim Şahin**, Türkmenistan'da Şamanlık / Kamlık Geleneğinin Günümüze Yansımaları: “Şaman Od” ve “Küştdepti” başlıklı

çalışmasında, Sibiryâ bölgesi Türk boylarındaki şaman kültü ile Orta ve Batı Asya Türklerindeki kamlık uygulamalarını ve inanışlarını tarihi süreci de dikkate alarak karşılaştırmış ve buna bağlı olarak günümüzde Türkmenistan'daki uygulamaları ve adlandırmaları değerlendirmiştir.

Zeynep Ateşal, Ayfer Tunç'un hem edebi kişiliği ve eserleri hem de daha çok farklı bölgelerden gelip Sakarya'da bir arada yaşayan insanların değişik yönlerini ele alan "Memleket Hikâyeleri" adlı eseri üzerinde yaptığı incelemeleri aktarırken, **Tuğba Birdal**, son dönem Osmanlı şâirlerinden Dânişmendzâde Şevket Gavsî'nin edebi kişiliği hakkında bilgiler vererek şairin Gülzâr-ı Şebâb adlı eserinde Muallim Naci'nin şiirlerine yazdığı altı nazire üzerine değerlendirmelerde bulunmuştur. **Ramazan Kahrıman**, **Abdullah Dağtaş**, **Erhan Çapoğlu** ve **Zeynep Ateşal**'ın yaptıkları çalışma ise, yabancılara Türkçe öğretimiyle ilgili bugüne kadar yayınlanmış kitap, makale, tez, seminer ve kurultay bildirimlerini bir arada görebileceğimiz bir arşiv niteliği taşımaktadır.

Dergimizin ilk sayısında yer alan bu çalışmaların bu alanda çalışan araştırmacılara ışık tutacak nitelikte olduğunu düşünüyoruz. TÜRÜK dergisi, ilk sayısının yayınlandığı 10.06.2013 tarihinden itibaren siz değerli araştırmacıların katkılarıyla altı ayda bir sayı yayınlanmak suretiyle yayın hayatına devam edecektir.

Derginin kuruluş aşamasından ilk sayısının yayınlandığı bugüne gelinceye kadar değişik aşamalarda emeği geçen hocalarımıza ve arkadaşlarımıza teşekkür ediyor, Türklük Bilimi araştırmaları için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Yasin Şerifoğlu

TÜRÜK Dergisi Sayı Editörü